

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Čížkem ve věci

žalobce: **J. D.**, narozený X,
bytem X,

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 1292/25, Smíchov, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 2. 2021, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 23. 2. 2021, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 172 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.**

Odůvodnění:

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 11. 2020, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) odňala žalobci podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), invalidní důchod.
2. Rozhodnutím ze dne 23. 2. 2021, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaná zamítla námitky proti prvostupňovému rozhodnutí, neboť žalobce podle posudku posudkové

Shodu s prvopisem potvrzuje: H. T.

lékařky žalované není invalidní, protože míra poklesu pracovní schopnosti v jeho případě činí pouze 30 %.

3. Žalobce se žalobou podanou dne 12. 4. 2021 u Okresního soudu v Benešově domáhá zrušení napadeného rozhodnutí. Okresní soud v Benešově usnesením ze dne 20. 4. 2021, č. j. 4 C 131/2021-10, řízení zastavil a věc postoupil zdejšímu soudu podle § 104 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Uvedené usnesení nabylo právní moci dne 14. 5. 2021 a žaloba byla zdejšímu soudu doručena dne 3. 6. 2021.
4. Soud již na tomto místě konstatuje, že Okresní soud v Benešově postupoval podle § 104 odst. 1 o. s. ř., namísto aby správně podle § 104b odst. 1 řízení zastavil a poučil žalobce o možnosti podat žalobu proti napadenému rozhodnutí u zdejšího soudu ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci usnesení dle § 72 odst. 3 zákona č. 150/2002, soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Soud si je však vědom toho, že nezákonný postup soudu v občanském soudním řízení nemůže jít žalobci k tíži a nelze mu zejména upřít přístup k soudu, neboť tím by byl zkrácen na právu na soudní ochranu dle čl. 36 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené pod č. 2/1993 Sb. Pokud by se soud odmítl žalobou meritorně zabývat, neměl by žalobce za dané situace reálnou možnost, jak se domoci přezkumu napadeného rozhodnutí. Soud proto projednal věc, přičemž vycházel z toho, že žaloba byla podána před uplynutím zákonem stanovené dvou měsíční lhůty k jejímu podání podle § 72 odst. 1 s. ř. s., byť u věcně a místně nepřislušného soudu.
5. Žalobce se podle § 65 a násl. s. ř. s. domáhá zrušení napadeného rozhodnutí. Namítá, že napadené rozhodnutí je nesprávné, neboť posudkový lékař nevzal v úvahu zhoršení jeho zdravotního stavu oproti roku 2020. Dochází k deformaci končetiny i bederní páteře. Jako důkaz předložil dvě lékařské zprávy ze dne 12. 3. 2021 (MUDr. K.) a 9. 4. 2021 (MUDr. C.).
6. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že nebyl prokázán funkční deficit v intenzitě indikující invaliditu. Navrhla provedení důkazu posudkem příslušné posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“).
7. Během jednání konaného dne 21. 3. 2022 účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalobce uvedl, že nesouhlasí se závěrem, že se jeho zdravotní stav zlepšil. Jeho zdravotní stav se naopak pořád zhoršuje, nemůže zvedat těžší břemena, nemůže stát delší dobu a vykonávat jiné pracovní činnosti. Žalovaná ponechala rozhodnutí na úvaze soudu.
8. Krajský soud v Praze na základě včas podané a přípustné žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu napadených výroků a uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), jimiž je vázán. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.). Soud shledal žalobu důvodnou.
9. Ze správního spisu plyne, že žalobce podal poprvé žádost o přiznání invalidního důchodu dne 5. 1. 2017, načež byl posudkem ze dne 2. 2. 2017 shledán invalidním pro invaliditu prvního stupně s rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, za níž byl označen lumboischiacký syndrom s iritací S1 l.sin. bez známek senzomotorického deficitu, dle CT na podkladě diskopatie, stav po extirpaci výhřezu L5/S1 zleva v r. 2008. Stav byl hodnocen dle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1c přílohy k vyhlášce o posuzování

invalidity s poklesem pracovní schopnosti o 35 %. Žalobci byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

10. Dne 20. 9. 2017 požádal žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Tato žádost byla rozhodnutím žalované ze dne 14. 11. 2017 zamítnuta, neboť podle posudku posudkového lékaře žalované činila míra poklesu pracovní schopnosti 40 %.
11. Dne 26. 10. 2020 se konala kontrolní lékařská prohlídka, při níž posudková lékařka OSSZ dospěla k závěru, že žalobce již není invalidní. Jeho zdravotní stav byl posouzen podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na 30 %. Na základě tohoto posudku byl žalobci prvostupňovým rozhodnutím odňat invalidní důchod.
12. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí námitky. Žalovaná v řízení o nich vycházela z posudku posudkové lékařky žalované ze dne 15. 2. 2021, podle něhož je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce vertebrogenní syndrom bederní páteře, stav po hemilaminektomii L5/S1 v r. 2008 pro výhřez disku, t. č. občasné recidivující obtíže, končetiny bez paréz, bez sfinkterových potíží, funkční postižení lehké. Stav byl hodnocen dle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s poklesem pracovní schopnosti o 20 % navýšených o 10 % na výsledných 30 %. Žalovaná na základě posudku rozhodla o zamítnutí námitek.
13. Podle § 26 zákona o důchodovém pojištění se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než jeden rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než jeden rok.
14. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
15. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
16. Námitky uplatněné žalobcem spočívají primárně ve zpochybnění závěrů lékařů posudkové služby. Nárok na invalidní důchod je podmíněn zdravotním stavem pojištěnce a

rozhodnutí je závislé na odborném lékařském posouzení. Soud ovšem předesílá, že posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou a soud si o ní nemůže učinit úsudek sám, zdravotní stav samostatně nepřezkoumává. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzují posudkové komise, jako orgány Ministerstva práce a sociálních věcí. I tento posudek nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (srov. např. rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 – 54, č. 511/2005 Sb. NSS, rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 – 20; všechna rozhodnutí NSS uvedená v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).

17. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry rovněž náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se pořadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.
18. Soud při posouzení věci vycházel z posudku posudkové komise ze dne 23. 9. 2021, který si vyžádal za účelem posouzení zdravotního stavu žalobce. Z posudku zjistil, že žalobce byl při jednání vyšetřen lékařem specialistou v oboru neurologie. Komise tak vycházela z vlastního vyšetření, dále ze spisu OSSZ, zdravotní dokumentace praktické lékařky žalobce a lékařských zpráv předložených žalobcem. Rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu popsala komise tak, že jde o chronický bolestivý syndrom páteře na podkladě bulgingu meziobratlové ploténky v oblasti L3/4, cirkulární herniace meziobratlové ploténky v oblasti L4/5, preforaminální herniace v oblasti L5/S1 s kompresí durálního vaku i odstupu kořene S1 vlevo, na podkladě retrolistézy v oblasti L5 a degenerativních změn ve smyslu chodrózy, spondylartrózy a spondylofytů, se stavem po operaci bederní páteře pro výhřez meziobratlové ploténky L5/S1-2008. Postižení bylo

klasifikováno jako středně těžké dle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti činí 35 %.

19. Soud konstatuje, že komise při vypracování posudku vycházela z dostupné zdravotnické dokumentace, včetně té, kterou předložil žalobce, a při svém jednání zdravotní stav samostatně přeshetřila. Komise hodnotila zdravotní stav žalobce komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého stavu. Jeho rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu XIII, oddíl E, položku 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je stanovena pro tuto položku v rozmezí 30 % - 40 %. Posudková komise stanovila pokles pracovní schopnosti ve středu tohoto rozmezí, tj. ve výši 35 %, přičemž přihlédla k náročnosti dříve vykonávaných povolání. V posudku byl pečlivě popsán vývoj zdravotního stavu, včetně dřívějších posudkových omylů a nadhodnocení, jež byla řádně odůvodněna. Komise popsala podstatná zdravotní postižení, rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, míru stabilizace a rozsah zdravotních postižení. Řádně odůvodněno bylo i zařazení předmětného postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Posudek podle soudu splňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a správnosti.
20. Soud tedy dospěl k závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činila ke dni vydání napadeného rozhodnutí 35 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Ze závěrů posudkové komise vyplývá, že posudkoví lékaři ve správním řízení nesprávně postupovali při stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti. V důsledku toho žalovaná vycházela při svém rozhodování z nesprávně zjištěného skutkového závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti ke dni vydání napadeného rozhodnutí činila pouhých 30 %. Žalobou napadené rozhodnutí se opírá o nesprávně zjištěný skutkový stav, a je tedy nezákonné.
21. Krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení žalovaná znovu rozhodne o nároku žalobce na invalidní důchod a vezme přitom v úvahu závěry posudku posudkové komise ze dne 23. 9. 2021 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.). Právním názorem soudu je žalovaná v dalším řízení vázaná (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
22. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl v řízení zcela úspěšný, a má proto právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení. Náklady tvoří pouze jízdné za cestu z místa žalobcova bydliště k soudu a zpět ve výši 172 Kč doložené jízdenkami Českých drah, a.s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 21. března 2022

Mgr. Jan Čížek, v. r.
samosoudce